

Overzicht informatievoorziening tussen regering en Kamer over EU-zaken

Dit overzicht is opgesteld mede ten behoeve van het thematisch Algemeen Overleg op 4 november a.s., over informatievoorziening over EU-besluitvorming. Tussen teksthaken zijn suggesties ingevoegd voor eventuele verbetering / aanpassing van de staande praktijk.

- Geannoteerde Agenda – Algemeen Overleg – Verslag:

De praktijk van schriftelijke informatie en mondeling overleg voorafgaand aan iedere raadsvergadering en een schriftelijk verslag na afloop wordt goed nageleefd. Enige onduidelijkheid heerst soms over bijeenkomsten van de Europese Raad, met name vanwege het informele karakter van deze, desondanks steeds belangrijker wordende, raadsformatie. Geen aanleiding voor aanpassing van de staande praktijk.

- Appreciatie van de regering van belangrijke commissierapporten:

Praktijk verloopt goed. Appreciatie van bijvoorbeeld rapporten over recente toetreders of in het kader van EU-uitbreiding vormt over het algemeen een uitstekende basis voor debat met de Kamer.

- Correspondentie op ad hoc-basis:

Zodra daar aanleiding voor is informeert de regering de Kamer, zowel gevraagd als ongevraagd, over actuele ontwikkelingen op EU-gebied. Op initiatief van de Kamer vinden af en toe thematische debatten over bepaalde Europese onderwerpen plaats, zoals bijvoorbeeld EU-uitbreiding.

- Jaarlijkse debatten: Staat van de Unie en Werkprogramma Commissie:

Deze twee jaarlijkse richtinggevende EU-debatten zijn steeds meer ingeburgerd. Hoewel het budget voor EU-aangelegenheden valt onder de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken, wordt het debat met (in ieder geval) de minister-president en de staatssecretaris over de bij Prinsjesdag gepubliceerde Staat van de Unie behandeld als deel van de begrotingscyclus. Het debat met de staatssecretaris over het werk- en wetgevingsprogramma (WWP) van de Europese Commissie vindt plaats in de vorm van een nota-overleg, op basis van dit jaarlijkse document van de Commissie.

[Het nota-overleg over het WWP zou helderder dan tot dusverre het geval is moeten resulteren in één lijst, te gebruiken door Kamer en regering, van prioritaire onderwerpen, waarbij tevens wordt aangegeven of deze onderwerpen in beginsel in aanmerking zullen komen voor een subsidiariteitstoets danwel behandelvoorbehoud]

- Fiches over nieuwe commissievoorstellen (BNC-fiches):

Zoals recentelijk opnieuw is aangetoond door de Algemene Rekenkamer (rapport d.d. 29 september '09), lukt het de regering in de praktijk niet om de afgesproken termijnen na te leven. Dit gaat ten koste van de meerwaarde van de BNC-fiches voor de standpuntbepaling van de Kamer en het debat daarover met de regering. Bij spoed wijkt de regering, tegen de afspraken met de Kamer in, regelmatig uit naar het opnemen van een passage over een onderwerp in een Geannoteerde Agenda, in plaats van het sturen van een fiche. De brief van 29 juni jl., met een evaluatie van de BNC-fiches en procedure, kan dienen als vertrekpunt, maar biedt onvoldoende aanknopingspunten om tot een daadwerkelijke oplossing van dit probleem te komen.

[De procedure rondom BNC-fiches dient ingrijpend gestroomlijnd te worden, met als uitgangspunt dat snelheid en aandacht voor de politieke prioriteiten boven volledigheid gaan: dus streven naar een 'lichtere' en snellere opzet en werkwijze voor de

departementen. Geen vervanging meer van fiches door passages in een Geannoteerde Agenda. Tijdens het AO zou afgesproken kunnen worden dat hiervoor een voorstel wordt uitgewerkt in gezamenlijk overleg door ambtelijke vertegenwoordigers van Kamer en regering.]

- Kwartaaloverzichten over implementatie van Europese wetgeving:

Doorwrochte rapportage, die geheel volgens afspraak wordt geleverd. Uit de aard der zaak een erg bureaucratisch traject, dat zich nauwelijks leent voor politiek debat.

- Comitologie:

Democratische controle ten aanzien van hetgeen omgaat in de zgn. comitologiecomités, waarin wordt besloten over de implementatie van commissiebesluiten, met vaak verrijkende gevolgen, blijft een punt van aandacht. Sinds 2006 zijn er ervaringen opgedaan met een nieuw systeem van toezicht en controle voor de Raad en het Europees Parlement.

[De regering zou de Kamer beter kunnen betrekken bij, of in ieder geval informeren over, de wijze waarop zij via de Raad toezicht en controle uitoefent op de comitologie.]

- Aanvullende beleidsnotities:

Ondanks eerdere toezeggingen van de regering, onder meer in het kader van de aanbevelingen van de commissie Van Voorst tot Voorst uit 2005 (Kamerstuk 29362 nr 61) is tot dusverre nog geen enkele notitie van deze aard, met een strategische vooruitblik op de contouren van de Nederlandse positie t.a.v. een bepaald dossier (ook wel: 'standpuntverkennde notitie'), gedeeld met de Kamer.

[Op dit vlak zou het tijd kunnen zijn voor een frisse start, bijvoorbeeld op basis van hernieuwde afspraken]

- Technische briefings door (ambtelijke) experts:

Van deze vorm van informatievoorziening wordt slechts mondjesmaat gebruik gemaakt. Overigens betreft het naast ambtenaren van regeringszijde ook vaak ambtenaren of experts van de Europese Commissie.

- Informatieuitwisseling over subsidiariteitstoets en behandelvoorbehoud:

Dit zijn twee relatief nieuwe terreinen, waarop met name informatie vanuit de Kamer naar de regering geboden is. Ten aanzien van de subsidiariteitstoets loopt dit reeds naar tevredenheid. Zodra het Verdrag van Lissabon geïmplementeerd kan worden zal e.e.a. verder geformaliseerd moeten worden (gele en oranje kaart systeem). Ten aanzien van het behandelvoorbehoud hoopt de Kamer op korte termijn van start te kunnen gaan met de nieuwe werkwijze, als uitvloeisel van art. 4 van de Rijkswet op de Goedkeuring van het Verdrag van Lissabon. Medewerking van de regering, en dus goede onderlinge communicatie, is met name vereist voor het namens Nederland plaatsen en weer intrekken van het formele parlementaire voorbehoud ('Parliamentary reserve'), en voor het separate, speciaal aan het behandelvoorbehoud op een bepaald voorstel gewijde, Algemeen Overleg in de betreffende vakcommissie.